

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Accounting Information Systems and the quality of management accounting information affecting performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand

อโนชา โรจนพานิช* รุ่งลักษณ์ รอดคำ** และสมภูมิ แสงวงกุล***

Anocha Rojanapanich, Runglaksamee Rodkam and Somphoom Sawaengkun

*, **, *** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Faculty of Management Science, Suan Sunandha Rajabhat University

Email: anocha.ro@ssru.ac.th

Received July 18, 2024 Revise December 11, 2024 Accepted December 11, 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 2) เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีที่มีตำแหน่งงานตั้งแต่ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชีขึ้นไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 250 บริษัท สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีและคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานและคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการไม่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน และยังพบว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชีไม่ส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผ่านคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ผลการดำเนินงาน

Abstract

This paper aims to 1) to explore accounting information systems, the quality of management accounting information and performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand and 2) to investigate accounting information systems and the quality of management accounting information influencing the performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. Questionnaires were used as a tool for data collection. Accounting executives from assistant accounting managers and above from 250 companies located in Bangkok areas and listed on the Stock Exchange of Thailand were utilized as a sample. Percentage, mean and standard deviation (S.D.) were used in data analysis. Structural equation modeling analysis was utilized in hypothesis testing.

It was revealed that 1) overall, the accounting information systems and the quality of management accounting information were at the highest level while the performance of companies listed on the Stock Exchange of Thailand, overall, was at the high level and 2) the accounting information systems yielded a statistically significant positive direct effect on the performance and the quality of accounting information at 0.01 level while the quality of management accounting information did not yield a positive direct effect on the performance. Moreover, the quality of accounting information did not indirectly mediate the effect of the accounting information systems on organizational performance with statistical significance at 0.05.

Keywords: accounting Information Systems, the quality of management accounting information, performance

บทนำ

ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในการเก็บบันทึกรายการที่เกิดขึ้นของธุรกิจ และนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการวางแผนการสั่งการ และการควบคุม เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้มานั้นถูกต้องและเชื่อถือได้โดยระบบสารสนเทศทางการบัญชีจะให้ความสำคัญกับการประมวลผลเชิงปริมาณมากกว่าการแก้ปัญหาเชิงคุณภาพ โดยการจัดทำระบบสารสนเทศด้านการบัญชีจะมีส่วนประกอบหลัก 2 ส่วนคือ 1) ระบบบัญชีการเงิน (Financial Accounting System) บัญชีการเงินเป็นการบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นในรูปตัวเงินจัดหมวดหมู่รายการต่าง ๆ สรุปผลและตีความหมายในงบการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ นำเสนอสารสนเทศแก่ผู้ใช้สารสนเทศทางบัญชีขององค์กร เช่น นักลงทุนและเจ้าหนี้

นอกจากนี้ยังจัดเตรียมสารสนเทศในการตัดสินใจของผู้บริหาร 2) ระบบบัญชีบริหาร (Managerial Accounting System) หรือบัญชีเพื่อการจัดการ เป็นการนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารเพื่อประโยชน์ในการวางแผน การตัดสินใจ รวมไปถึงการควบคุมการดำเนินงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ ระบบบัญชีจะประกอบด้วย บัญชีต้นทุน การงบประมาณ และการศึกษาระบบ โดยมีลักษณะสำคัญคือ ให้ความสำคัญกับการจัดการสารสนเทศทางการบัญชีแก่ผู้ใช้ภายในองค์กรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในอนาคตของธุรกิจไม่ต้องจัดทำสารสนเทศตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป มีข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน มีความยืดหยุ่นตามประเด็นปัญหาของการตัดสินใจ และสามารถปรับให้สอดคล้องกับความต้องการใช้งาน (อโนชา โรจนพานิช, 2566; สาวิตรี พรหมรักษา และ ดารณี เอื้อชนะจิต, 2564) ดังนั้น ข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่มีคุณภาพจึงมีความสำคัญมากต่อการตัดสินใจของผู้บริหารทั้งทางตรงและทางอ้อมในการดำเนินงาน

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัทจดทะเบียนบริษัทมหาชนที่ได้รับอนุมัติจากสำนักคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้สามารถออกและเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน และได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้เข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามขนาดของทุนจดทะเบียนและชำระแล้ว โดยบริษัทเหล่านี้จะให้ความสำคัญกับการแสดงข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพเพื่อจูงใจนักลงทุน และการที่ข้อมูลทางการเงินจะมีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการจัดการในการนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างชาญฉลาด ซึ่งงานวิจัยในอดีตพบว่า ข้อมูลทางการเงินที่ดีจะมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์และการตัดสินใจลงทุน (เยาวนุช รักสงฆ์, 2562; Berger, 2011; Cheng et al., 2005) ดังนั้นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จึงได้มีการนำเอาระบบสารสนเทศทางการบัญชีเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและคุณภาพรายงานการเงิน โดยในอดีตได้มีงานวิจัยที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชีในตลาดทุนไว้บ้าง แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับมูลค่าหุ้นจากข้อมูลทฤษฎี ต่อมาได้มีการขยายการศึกษาจากงานวิจัยในอดีตมาทำการศึกษาถึงผลกระทบของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของกิจการ เช่น Duong, 2023 และเยาวนุช รักสงฆ์, 2562 นอกจากนี้ Astuty, 2015 ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อการจัดการและคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการจัดการ และยังมีงานวิจัยที่ได้ศึกษาคุณภาพของข้อมูลการบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการ เช่น Ghasemi et al., 2019 ต่อมาในปี 2023 Sunarta และ Astuti ได้ศึกษาคุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีและผลการดำเนินงานขององค์กร: บทบาทการเป็นตัวกลางของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งจะสังเกตได้ว่า งานวิจัยในอดีตของไทยยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ผลกระทบและความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้ง ๆ ที่การใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีจะช่วยเพิ่มคุณภาพ

ของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการเพื่อใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารและส่งผลโดยตรงต่อผลการดำเนินงานของกิจการ

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น เพื่อขยายกรอบการศึกษาให้ครอบคลุมในด้านดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและวางแผนการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี การเพิ่มคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการธุรกิจและทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานของการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 (H1) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน
- สมมติฐานที่ 2 (H2) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ
- สมมติฐานที่ 3 (H3) คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน
- สมมติฐานที่ 4 (H4) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยส่งผ่านคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ

การทบทวนวรรณกรรม

1. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง ชุดหรือกลุ่มของข้อมูลและวิธีการในการประมวลผลซึ่งสร้างสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการ (ไพลิน ตรงเมธีรัตน์, 2563) การนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้เป็นกระบวนการทั้งแบบเอกสารและแบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การบันทึก และการสรุปผล เพื่อรายงานสถานะทางการเงินและการดำเนินงาน (Farida et al., 2021) โดยระบบสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบไปด้วย ความพร้อมในการใช้งาน ความปลอดภัยและความซื่อสัตย์ การรักษาความลับ

และความเป็นส่วนตัว และคุณภาพของระบบ (Duong, 2023) คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถวัดได้ใน 2 มิติ คือ ความยืดหยุ่น (Flexibility) และความซับซ้อนของระบบ (Sophistication) โดยความยืดหยุ่น ประกอบด้วย 3 รายการ ได้แก่ (1) ระบบข้อมูลการบัญชีที่ใช้งานง่ายต่อการเรียนรู้ (2) ระบบข้อมูลการบัญชีที่ใช้มีคุณลักษณะและฟังก์ชันที่เป็นประโยชน์ และ (3) ระบบข้อมูลการบัญชีที่ใช้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ส่วนความซับซ้อนของระบบ ประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่ (1) ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่นำมาใช้มีการปรับปรุงให้สามารถใช้เข้ากับมาตรฐานยุคใหม่ได้ (2) ผ่านการออกแบบมาอย่างดีให้ใช้งานได้จริง (3) ใช้งานง่าย (4) บันทึกข้อมูลได้อย่างถูกต้องเที่ยงตรง (5) ตอบข้อซักถามออนไลน์ได้รวดเร็ว และ (6) ใช้ระยะเวลาสั้นระหว่างการป้อนข้อมูลบันทึก ส่งเข้า/ส่งออกจาก เซิร์ฟเวอร์ เพื่อนำมาประมวลผลแบบกลุ่ม (Sunarta and Astuti, 2023) สอดคล้องกับ สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต (2564) ที่กล่าวว่า การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วย 1) ความยืดหยุ่น หมายถึง ระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถรองรับระบบได้หลากหลาย รวมถึงการเชื่อมโยงกับระบบงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ความพร้อมใช้งาน หมายถึง ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ประมวลผลได้ สะดวก รวดเร็ว และสม่ำเสมอ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานรวมกัน และสามารถรายงานข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน 3) การเข้าถึงข้อมูล หมายถึง องค์กรมีการป้องกันหรือรักษาความปลอดภัยในการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยมีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนมีนโยบายความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของผู้ใช้งาน ซึ่งฉวีชรีกาญจน์ เขียววรรณันท์ และฐิติภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์ (2564) ก็ได้กล่าวถึง ความยืดหยุ่นของระบบสารสนเทศทางการบัญชีว่า ประกอบไปด้วย 1) ด้านความยืดหยุ่นในการใช้งาน ได้แก่ ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถใช้งานได้คล่องตัวและยืดหยุ่นต่อการใช้งาน และระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ข้อมูลได้หลายส่วนงาน และ 2) ความยืดหยุ่นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถทำการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้อง กับการทำงานของผูปฏิบัติงานได้โดยง่าย และระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถเพิ่มเติมฟังก์ชันการทำงาน ให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรที่เพิ่มขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องลงทุนเพิ่มเติมและใช้งบประมาณสูง และยังคงสอดคล้องกับ เนตรนภา รักษายศ และวิจิต อุ่ออัน (2562) ที่กล่าวว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบไปด้วย ประสิทธิภาพ ความยืดหยุ่น และการเข้าถึง เช่นเดียวกับ วัชชนพงศ์ ยอดราช และคณะ (2563) ที่กล่าวว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วย 1) ความสมบูรณ์ของระบบสารสนเทศทางการบัญชี 2) ความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูล 3) ความถี่ในการรายงานผล 4) การใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ และ 5) ความยืดหยุ่นในการใช้งานและปรับปรุง

2. คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ

เบญจมาศ อภิสิริภิญโญ (2560) กล่าวว่า ข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการเป็นบัญชีที่นำเสนอต่อบุคคลภายในองค์กร ดังนั้น ข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการเป็นบัญชีที่พึงควรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหาร

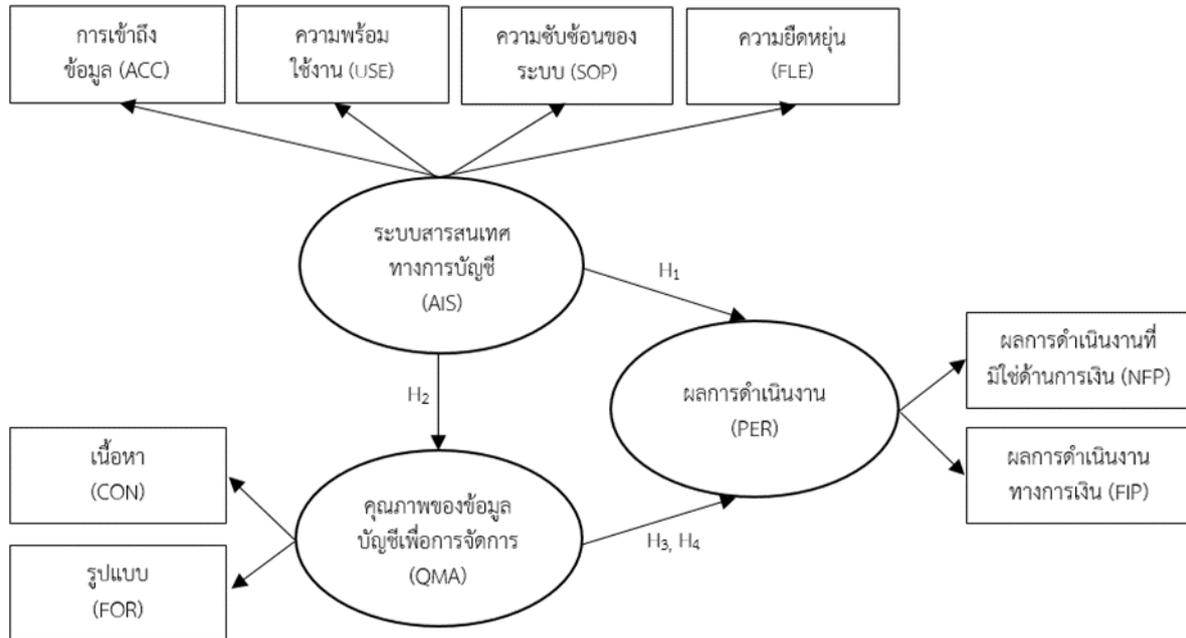
สามารถทำงานได้ตามบทบาทหน้าที่งานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ Hariyati et al., (2019) ยังกล่าวว่ระบบข้อมูลบัญชีการจัดการที่มีขอบเขตกว้างขวาง สามารถรวบรวมข้อมูลที่เหมาะสม ความทันเวลา และความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพกระบวนการภายในที่ดี ซึ่งในทางกลับกันก็มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีสามารถวัดได้ใน 2 มิติ ได้แก่ เนื้อหาและรูปแบบ มิติที่ 1) เนื้อหา วัดจาก 5 รายการ ได้แก่ (1) ผลลัพธ์ข้อมูลที่ถูกต้อง (รวมถึงหน้าจอและผลลัพธ์การพิมพ์) (2) ครบถ้วน (3) กระชับ (4) มีประโยชน์ในการรองรับงานประจำ และ (5) เกี่ยวข้องกับการใช้งานในการตัดสินใจ และมิติที่ 2) รูปแบบ วัดจาก 3 รายการ ได้แก่ (1) รูปแบบและรูปลักษณ์ที่ดี (2) สามารถเปรียบเทียบกับผลลัพธ์อื่นได้ (ความสม่ำเสมอ) (3) สอดคล้องและเข้าใจง่าย (Sunarta and Astuti, 2023) สอดคล้องกับ เนตรนภา รักษายศ และวิจิต อุ๋อัน (2562) ที่กล่าวว่า คุณภาพข้อมูลทางบัญชี ประกอบไปด้วย ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความน่าเชื่อถือ ความสามารถเปรียบเทียบกันได้ และความสามารถเข้าใจได้ และยังสอดคล้องกับ สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต (2564) กล่าวว่า คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา และด้านความเข้าใจได้

3. ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลลัพธ์จากการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ของบริษัท โดยมีตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) ช่วยติดตามผลการปฏิบัติงานซึ่งครอบคลุมการวัดผลทางการเงินและที่ไม่ใช่ทางการเงินให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามแผนที่กำหนดไว้ของบริษัทแบ่งออกเป็น 4 มุมมอง ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร (ลักขณา คำชู, 2566; สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต, 2564) โดยผลการดำเนินงานขององค์กรสามารถวัดได้จาก 2 มิติ ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงินและผลการดำเนินงานที่มีใช่ทางการเงิน 1) ผลการดำเนินงานทางการเงินวัดจาก (1) งบการเงินรวมถึงผลตอบแทนจากการลงทุน (2) ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (3) ผลตอบแทนจากสินเชื่อ (4) ความสามารถในการทำกำไรโดยเฉลี่ย (5) การเติบโตของกำไร และ (6) การเติบโตของลูกค้า ผลการดำเนินงานที่มีใช่ทางการเงินวัดได้จาก (1) ความพึงพอใจของลูกค้า (2) การพัฒนาคุณภาพ (3) การจัดการตามปกติ (4) การตอบสนอง และ (5) ประสิทธิภาพการผลิต (Sunarta and Astuti, 2023) และสอดคล้องกับ Abdullahi et al., (2021) ที่กล่าวว่า ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ ผลตอบแทนการลงทุน กำไร การเติบโตของรายได้/การหมุนเวียน การเติบโตของสินทรัพย์ ผลตอบแทนจากสินทรัพย์ การเติบโตของส่วนแบ่งการตลาด และการเติบโตของจำนวนพนักงาน ส่วนตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่มีใช่ทางการเงิน ได้แก่ คุณภาพสินค้า/บริการ ประสิทธิภาพการส่งมอบผลิตภัณฑ์/บริการ ความพึงพอใจโดยทั่วไปของลูกค้า ความสามารถของพนักงาน การรักษาลูกค้า การได้มาซึ่งลูกค้า ความพึงพอใจโดยทั่วไปของพนักงาน ประสิทธิภาพด้านสุขภาพและความปลอดภัย และการฝึกอบรมพนักงาน ทั้งนี้ผลการดำเนินงานยังหมายถึง อัตรากำไรสุทธิ และอัตรากำไรขั้นต้น (วัชชนพงศ์ ยอดราช และคณะ 2563) และยังสามารถวัดผลลัพธ์ผ่านการลดต้นทุน การปรับปรุงคุณภาพ และตัวบ่งชี้การตัดสินใจที่มีประสิทธิผล (Duong, 2023) โดย

ที่ผลการดำเนินงานยังเป็นการแสดงระดับความสำเร็จของการปฏิบัติงานของพนักงานทุกคนในองค์กรหรือสถาบันของรัฐ การปรับปรุงประสิทธิภาพในองค์กรหรือสถาบันของรัฐเป็นเป้าหมายหรือเป้าหมายที่องค์กรและหน่วยงานภาครัฐจะต้องบรรลุในการเพิ่มกิจกรรมให้สูงสุด (Farida et al., 2021)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีที่มีตำแหน่งงานตั้งแต่ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชีขึ้นไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 573 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567)

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีที่มีตำแหน่งงานตั้งแต่ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชีขึ้นไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 250 บริษัท จากการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันตามแนวคิดของ Schumacker and Lomax (2010) และ Hair et al., (2010) ซึ่งกล่าวว่าการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันควรมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 10-20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ สำหรับงานวิจัยนี้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร ดังนั้น จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 160 บริษัท และจากตารางการกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงเส้นของ รังสรรค์ โคมยา และคณะ (2565) ที่กำหนดว่าหากประชากร 600 บริษัท ควรมีขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 234 ตัวอย่าง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่

เพียงพอและเหมาะสมผู้วิจัยจึงได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 250 บริษัท โดยสุ่มตัวอย่างตามหลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยแบ่งประชากรในกรุงเทพมหานครตามเขต จำนวน 50 เขต และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้บริหารฝ่ายบัญชีที่มีตำแหน่งงานตั้งแต่ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชีขึ้นไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) เพื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นจำนวนเท่า ๆ กัน คือ เขตละ 5 บริษัท

เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษาที่สร้างขึ้นเองโดยการทบทวนวรรณกรรมจากหนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ จำแนกได้เป็น 5 ตอน โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และตอนที่ 2 - 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เลือกตอบจากมาตรวัด 5 ระดับแบบลิเคอร์ทสเกล (Likert's scale) และตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยด้วยการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ โดยทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด 0.92 เกินกว่า 0.80 ถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์โดยทำการจัดส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้บริหารฝ่ายบัญชีที่มีตำแหน่งงานตั้งแต่ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชีขึ้นไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนพร้อมทั้งทำการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามแล้ว จึงนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาเปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข แล้วบันทึกลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายข้อมูลด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ และใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) ในการวัดระดับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistic) ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ในการวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยเหตุและผลที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ผลการศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 3) ผลการศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ

ตารางที่ 1 แสดงค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์และข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	52	20.80
	หญิง	198	79.20
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	22	8.80
	30-45 ปี	199	79.60
	มากกว่า 45 ปี	29	11.60
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.40
	ปริญญาตรี	87	34.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	162	64.80
กลุ่มอุตสาหกรรม	เกษตรและอุตสาหกรรม	17	6.80
	อาหาร	27	10.80
	สินค้าอุปโภคและบริโภค	43	17.20

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ธุรกิจการเงิน	24	9.60	
สินค้าอุตสาหกรรม	32	12.80	
อสังหาริมทรัพย์และ	19	7.60	
ก่อสร้าง	67	26.80	
ทรัพยากร	21	8.40	
บริการ			
เทคโนโลยี			
ระยะเวลา	น้อยกว่า 11 ปี	49	19.60
ดำเนินงานของธุรกิจ	11 - 20 ปี	103	41.20
	21 - 30 ปี	71	28.40
	31 ปีขึ้นไป	27	10.80

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 79.20 มีอายุ 30 - 45 ปี จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 79.60 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 64.80 ทำงานอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และระยะเวลาดำเนินงานของธุรกิจ 11 - 20 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2

2. ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แสดงดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้

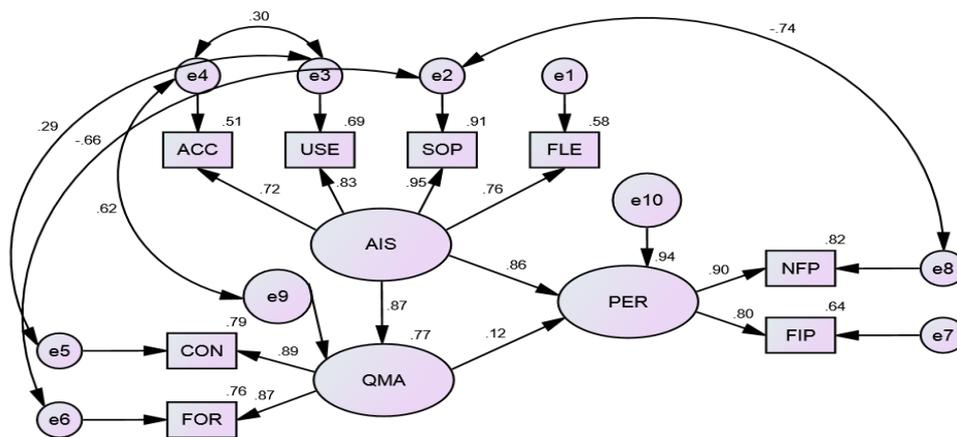
ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	SK	KU	ระดับความคิดเห็น
ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS)	4.22	0.48			มากที่สุด
ความยืดหยุ่น (FLE)	4.17	0.48	-0.53	1.40	มาก
ความซับซ้อนของระบบ (SOP)	4.20	0.56	-0.39	-0.38	มาก
ความพร้อมใช้งาน (USE)	4.26	0.59	-0.50	-0.25	มากที่สุด
การเข้าถึงข้อมูล (ACC)	4.25	0.58	-0.40	-0.33	มากที่สุด

ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	SK	KU	ระดับความคิดเห็น
คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ (QMA)	4.23	0.50			มากที่สุด
เนื้อหา (CON)	4.19	0.55	-0.21	-0.46	มาก
รูปแบบ (FOR)	4.26	0.51	-0.15	-0.42	มากที่สุด
ผลการดำเนินงาน (PER)	4.06	0.58			มาก
ผลการดำเนินงานทางการเงิน (FIP)	3.96	0.66	-0.56	0.22	มาก
ผลการดำเนินงานที่มีใช้ด้านการเงิน (NFP)	4.16	0.59	-0.36	-0.34	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Skewness: SK) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง -3 ถึง +3 และค่าความโด่ง (Kurtosis: KU) มีค่าน้อยกว่า 8 แสดงว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ (Kline, 2005) ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงสาเหตุของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แสดงดังภาพที่ 2 และตารางที่ 3 ดังนี้

Chi-square = 15.158, DF = 12, P = .233
 Chi-square/DF = 1.263
 GFI = .985, AGFI = .955, CFI = .998
 RMSEA = .033
 Model = Standardized estimates

ภาพที่ 2 โมเดลสมการโครงสร้างของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงสาเหตุของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่า P มีค่าเท่ากับ 0.233 ถือว่าผ่านเกณฑ์เพราะมีค่ามากกว่า 0.05 CMIN/DF มีค่าเท่ากับ 1.263 ถือว่าผ่านเกณฑ์เพราะมีค่าน้อยกว่า 3 GFI มีค่าเท่ากับ 0.985 ถือว่าผ่านเกณฑ์เพราะมีค่ามากกว่า 0.90 ขึ้นไป AGFI มีค่าเท่ากับ 0.955 ถือว่าผ่านเกณฑ์เพราะมีค่ามากกว่า 0.90 CFI มีค่าเท่ากับ 0.998 ถือว่าผ่านเกณฑ์เพราะมีค่ามากกว่า 0.90 และ RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.033 ถือว่าผ่านเกณฑ์เพราะมีค่าน้อยกว่า 0.05 (ฮานินท์ร์ ศิลป์จารุ, 2560; Diamantopoulos and Siguaw, 2000)

ตารางที่ 3 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง (Direct Effects) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects) และอิทธิพลโดยรวม (Total Effects)

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรต้น	
			ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (AIS)	คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ (QMA)
คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ (QMA)	0.77	ทางตรง	0.87***	
		ทางอ้อม		
		โดยรวม	0.87***	
ผลการดำเนินงาน (PER)	0.94	ทางตรง	0.86***	0.12
		ทางอ้อม	0.11***	
		โดยรวม	0.97***	0.12

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.87 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.86 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 3 คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการไม่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยส่งผ่านคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีไม่ส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ผ่านคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล 0.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ จากข้อค้นพบที่ได้ตามวัตถุประสงค์ทางการวิจัย ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์เพื่อศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีและคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐธาดา จันทบุตร (2564) ที่พบว่าคุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา รักชายศ และวิชิต อุ๋อัน (2562) ที่พบว่า 1) ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับหนึ่ง ได้แก่ ด้านการเข้าถึง รองลงมา ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ และน้อยที่สุดคือด้านความยืดหยุ่น และ 2) คุณภาพข้อมูลทางบัญชี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา คำชู (2566) ที่พบว่าผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า

2.1 ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (H1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sunarta and Astuti (2023) ที่พบว่าระบบข้อมูลการบัญชีส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Duong (2023) ที่พบว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งานของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความปลอดภัยและความสมบูรณ์ของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และด้านคุณภาพระบบของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต (2564) ที่พบว่าการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน และด้านการเข้าถึงข้อมูลมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ Farida et al., (2021) ที่พบว่าการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชชนพงศ์ ยอดราช และคณะ (2563) ที่พบว่าคุณภาพของสารสนเทศทางการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีประโยชน์หลายประการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรและสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจที่ดีขึ้น จึงส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร เช่น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูล สนับสนุนการตัดสินใจ และทำให้การรายงานทางการเงินที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

2.2 ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (H2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sunarta and Astuti (2023) ที่พบว่าคุณภาพระบบข้อมูลการบัญชีส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพข้อมูลการบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต (2564) ที่พบว่าการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีด้านความยืดหยุ่น และด้านความพร้อมใช้งานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี เนื่องจากระบบสารสนเทศทางการบัญชีช่วยเพิ่มความแม่นยำและความถูกต้องของข้อมูล มีการเข้าถึงข้อมูลที่รวดเร็วและง่าย มีการรายงานที่หลากหลายและสามารถปรับแต่งข้อมูลได้ รวมถึงยังสามารถตรวจสอบข้อมูลและพบข้อผิดพลาดได้อย่างรวดเร็ว ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่ จึงทำให้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ

2.3 คุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการไม่ส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (H3) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hariyati et al., (2019) ที่พบว่าคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Sunarta and Astuti (2023) ที่พบว่าคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีส่งผลเชิงบวกอย่างมากต่อผลการดำเนินงานขององค์กร และขัดแย้งกับงานวิจัยของ สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต (2564) ที่พบว่า คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร และยังขัดแย้งกับงานวิจัยของ ลักษณ์ คำชู (2566) ที่พบว่าคุณภาพของข้อมูลทางการบัญชี ด้านความสมบูรณ์ของสารสนเทศ ความทันต่อเวลา และความเกี่ยวข้อง มีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และด้านความถูกต้องและความน่าเชื่อถือได้ มีอิทธิพลเชิงลบกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อีกทั้งยังขัดแย้งกับงานวิจัยของ ฐิตาภา จันทบุตร (2564) ที่พบว่าคุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานเชิงดุลยภาพ ดังนั้น บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะต้องกำหนดมาตรฐานการบันทึกข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้รับมามีความถูกต้องและสม่ำเสมอ รวมถึงต้องฝึกอบรมบุคลากรให้มีความเข้าใจและทักษะในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบสารสนเทศต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้ข้อมูลบัญชีที่ได้รับมามีความครบถ้วนและสามารถใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการติดตามและประเมินการใช้ข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการใน

องค์กร เพื่อหาจุดอ่อนและปรับปรุงให้ดีขึ้น จะช่วยให้ข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการมีคุณภาพสูงขึ้น และจะทำให้ส่งผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรได้ดียิ่งขึ้น

2.4 ระบบสารสนเทศทางการบัญชีไม่ส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยส่งผ่านคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (H4) ขัดแย้งกับงานวิจัยของ Sunarta and Astuti (2023) ที่พบว่า คุณภาพข้อมูลการบัญชีเป็นตัวแปรส่งผ่านของคุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรตรวจสอบการออกแบบและการทำงานของระบบสารสนเทศทางการบัญชีว่ามีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรหรือไม่ รวมถึงปรับปรุงการออกแบบระบบให้เหมาะสมกับการดำเนินงานขององค์กร จะช่วยเพิ่มคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ และต้องฝึกอบรม พัฒนาความรู้ของพนักงานเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพจะช่วยลดข้อผิดพลาดในการบันทึกและจัดการข้อมูล รวมทั้งตรวจสอบกระบวนการรวบรวมและบันทึกข้อมูลว่ามีความครบถ้วนและถูกต้องหรือไม่ หากพบข้อบกพร่อง ควรปรับปรุงกระบวนการเหล่านี้เพื่อเพิ่มคุณภาพของข้อมูล ก็จะทำให้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีส่งผลทางอ้อมเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน โดยส่งผ่านคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ

ข้อเสนอแนะ

1. บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรลงทุนในระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย พร้อมใช้งาน สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันการเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต จะช่วยให้องค์กรมีข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการ ที่ถูกต้อง ทันสมัย และครบถ้วน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชี และคุณภาพของข้อมูลบัญชีเพื่อการจัดการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังบริษัทอื่น ๆ เช่น บริษัทจำกัด หรือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นต้น
3. งานวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ เช่น วัฒนธรรมองค์กร การจัดการความรู้ หรือ ระบบการควบคุมภายใน เป็นต้น

บรรณานุกรม

ฐิตาภา จันทบุตร. (2564). อิทธิพลของคุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีต่อผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ณชริกาญจน์ เขียวรอนันท์ และฐิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี กรณีศึกษา ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์** 17(3): 42-59. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JGSR/article/view/249108/170453>.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). **รายชื่อบริษัทจดทะเบียน/หลักทรัพย์**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2567, จาก <https://www.set.or.th/th/market/information/securities-list/main>

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). **การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. พิมพ์ครั้งที่ 17. นนทบุรี: เอส. อาร์. พรินติ้ง. แมสโปรดักส์.

เนตรนภา รักชายศ และวิชิต อุ๋อัน. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและประสิทธิภาพองค์กร: กรณีศึกษาเชิงประจักษ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารวิทยาการจัดการ** 6(1): 71-94.

เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2560). **การบัญชีเพื่อการจัดการ**. นครราชสีมา: แพนด้าเลิร์นนิ่งบุ๊ก.

ไพลิน ตรงเมธีรัตน์. (2563). **ระบบสารสนเทศทางการบัญชี หลักการเบื้องต้นและกระบวนการธุรกิจ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เยาวนุช รักสงฆ์. (2562). ผลกระทบของประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** 11(2): 200-213. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/article/view/220572>.

รังสรรค์ โหมงยา, สมบัติ ท้ายเรือคำ และเสกสรรค์ ทองคำบรรจง. (2565). วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเชิงเส้น. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** 28(2): 27-40.

ลักขณา ดำชู. (2566). ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **Journal of Modern Management Science** 16(1): 63-76. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2567, จาก <file:///C:/Users/FMS/Downloads/article5.pdf>.

วัชชนพงศ์ ยอดราช, ชัยสรรค์ รังคะภูติ และเจษฎา ใหม่อัจกร. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สาวิตรี พรหมรักษา และดารณี เอื้อชนะจิต. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร. **Journal of Modern Management Science** 14(2): 35-49. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2567, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMMS/article/view/253490/171944>.

- อินชา โรจนพานิช. (2566). **การบัญชีเพื่อการจัดการ**. กรุงเทพฯ: ลีโอซ่า.
- Abdullahi, U., Ardo, Y., Hassan, A., & Ibrahim, G. (2021). Assessment of Financial and Non-Financial Performance Indicators Used by Small and Medium Construction Firms In Nigeria. **FUTY Journal of the Environment** 15(2): 48-58. [Online]. Retrieved January 20, 2024, from <https://www.ajol.info/index.php/fje/article/view/225585>.
- Astuty, W. (2015). An Analysis of the Effects on Application of Management Accounting Information Systems and Quality Management Accounting Information. **Information Management and Business Review** 7(3): 80-92. Retrieved January 10, 2024, from DOI: 10.22610/imbr.v7i3.1156.
- Berger, G. R. (2011). Challenges and opportunities in disclosure research-A discussion of ‘the financial reporting environment: Review of the recent literature. **Journal of Accounting and Economics** 51(1-2): 204-218.
- Cheng et al., (2005). The Value Relevance of Earnings and Book Value Under and Purchase Accounting, **Advance in Accounting** 21: 25–59.
- Cronbach, Lee. J. (1990). **Essentials of Psychology Testing** (5th ed.). NY: Harper Collins Publishers Inc.
- Diamantopoulos, A., & Siguaw, J. A. (2000). **Introducing LISREL**. London: Sage Publications. [Online]. Retrieved January 12, 2024, from <https://doi.org/10.4135/9781849209359>.
- Duong, T. V. A. (2023). Impact of Accounting Information System on Performance of Vietnamese Construction Enterprises. **Journal of Professional Business Review** 8(10): 1-13. [Online]. Retrieved January 14, 2024, from Doi: <https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i10.3438>.
- Farida, I., Mulyani, S., Akbar, B., & Setyaningsih, S. D. (2021). Implementation and Performance of Accounting Information Systems, Internal Control and Organizational Culture in the Quality of Financial Information. **Utopía y Praxis Latinoamericana** 26(1): 221-236. [Online]. Retrieved January 14, 2024, from DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.4556206>.
- Ghasemi, R., Habibi, H. R., Ghasemlo, M., Karami, M. (2019). The effectiveness of management accounting systems: evidence from financial organizations in Iran. **Journal of Accounting in Emerging Economies** 9(2): 182-207. [Online]. Retrieved January 10, 2024, from <https://doi.org/10.1108/JAEE-02-2017-0013>.

- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R.E. (2010). **Multivariate Data Analysis** (7th ed.). NY: Pearson.
- Hariyati, Tjahjadi, B. & Soewarno, N. (2019). The mediating effect of intellectual capital, management accounting information systems, internal process performance, and customer performance. **International Journal of Productivity and Performance Management** 68(7): 1250-1271. [Online]. Retrieved January 12, 2024, from <https://doi.org/10.1108/IJPPM-02-2018-0049>.
- Kline, R. B. (2005). **Principles and practice of structural equation modeling** (2nd ed.). Guilford Press.
- Likert, R. (1970). **New Partterns of Management**. NY: McGraw-Hill.
- Schumacker, R. E. & Lomax, R. G. (2010). **A beginner's guide to structural equation modeling** (3rd ed.). NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sunarta, I. N., & Astuti, P. D. (2023). Accounting Information System Quality and Organizational Performance: The Mediating Role of Accounting Information Quality, **International Journal of Professional Business Review** 8(3): 1-20. [Online]. Retrieved January 12, 2024, from Doi: <https://doi.org/10.26668/businessreview/2023.v8i3.1192>.